

har samme sagsbehandler, der kender børnene og ikke begynder at lave ændringer lige pludselig, blot fordi der kommer nye øjne på. Vi taler om nogle mennesker, der kender børnene direkte, kender deres sag og baggrunden for, hvorfor det egentlig startede med en anbringelse.

Kl. 19.45

Med hensyn til 12-års-grænsen kan vi jo alle sammen have den frygt, at selv om vi nu ophæver grænsen og siger: I realiteten skal alle børn høres, så kommer det ikke til at virke i praksis. Men det, der får mig til at tro på, at det nu må virke, er dels den debat, vi har haft på baggrund af SFI-rapporten, hvor vi alle sammen har været meget kraftigt ude og slå fast – også over for det kommunale bagland – at det her skal altså respekteres, men selvfølgelig også, at der rent faktisk bliver givet 15 mio. kr. til, at folk kan bruge tiden på at sætte sig ude hos familierne og høre børnene, og så bliver der givet 60 mio. kr. til efter- og videreuddannelse. Der tror jeg på, at når frontpersonalet har været ude at lære lidt om, hvad man gør og hvordan og hvorledes, så har de selvfølgelig også lyst til at bruge det i praksis.

Så vi må alle have troen på, at det hjælper, men overvåge det nøje, for den hellige grav er ikke vel forvaret ved det her forslag. Vi skal hele tiden have et vågent øje med det. Men tak for den velvillige behandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 138: Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Præcisering af reglerne om borgernes medvirken, myndighedernes oplysningspligt, myndighedernes beføjelser til at indhente fortrolige oplysninger om borgerne samt indførelse af bestemmelser om uanmeldt eftersyn i virksomheder, bødestraf for groft uagtsom vildledelse af de sociale myndigheder og mulighed for udveksling af oplysninger mellem kommuner og sygehuse om borgernes indlæggelse på og udskrivning fra sygehuse).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karsten Nonbo (V):

Nu har vi jo i de tidligere sager hørt flere gange, at kommunerne mangler midler: Nu har vi så måske mulighed for at gøre noget ved det, så kommunerne får de midler eller har rådighed over de midler, de får i første omgang, for vi må sige, at på det her område har retstilstanden vedrørende, hvad kommuner må og ikke må, været meget uklar.

Det bliver der rettet op på med det her lovforslag, lover socialministeren. Og det er så absolut også tiltrængt. Det er både utilfredsstillende for såvel borgere som for kommune ikke at vide, hvor grænsen går i kampen mod socialt bedrageri.

De lærde strides stadig om, hvad overvågning er, og hvad man må i forbindelse med at påse, at pengene ikke fosser ud af socialkasserne til disse bedragerere. Justitsministeriet mener, at overvågning er tilladt, så længe straffeloven ikke overtrædes. Socialministeriet mener – eller har i hvert fald ment – at der skal lov hjemmel til for at foretage en overvågning. Så der er vel i grunden ikke nogen årsager til, at kommunerne tvivler. Selv de sociale nævn kan være lidt rundt på gulvet i de her sager.

Nu lægges der op til en forbedring. En bedre oplysning om, hvad man må og ikke må.

Derfor gælder det under udvalgsarbejdet om at få afklaret alle tvivlstilfælde og få afklaret alle spørgsmål af generel karakter. Jeg tror, der er en bred opbakning til præcisionen, men det er ikke

sikkert, der er bred enighed om indholdet, og hvor grænserne skal gå. Men det er vel et godt udgangspunkt, hvis man skal forsvare eller kæmpe om grænselandet, at man ved, hvor grænserne går fra starten.

Venstre er derfor meget enige i præciseringen og også enige i, at socialt bedrageri skal bekæmpes. Hvis dette udspil ikke er nok, så må vi se på det senere i næste samling.

KL mener, at der foregår socialt bedrageri for over 100 mio. kr. årligt. Jeg er bange for, at KL ikke engang tager munden for fuld. Jeg hører tit hentydninger og får informationer fra folk, som er meget forargede over åbenlyst bedrageri, en forargelse, jeg fuldt ud deler, når man kommer lidt nærmere ned i mange sager.

Man skal tænke på, at den, som snyder sig til ekstra ydelse, rent faktisk stjæler fra dem, som virkelig har et behov. Ikke nok med at de snyder, men for at føje spot til skade praler de også over for de andre med, hvordan man bedst omgår loven. Det går jo altså ud over dem, som virkelig har brug for hjælpen.

Så på disse områder gør det dobbelt ondt at overholde loven. Man bliver til grin hos snyderne. Man skal høre på, hvor dygtige de er til at svindle og bedrage kommunerne. Man ser dem bruge ekstra penge. Og man føler samtidig selv, man får for lidt.

Derfor skal det hilses velkommen, at kommunerne nu endelig langt om længe får samme beføjelser som Arbejdsdirektoratet og Told og Skat til at opsøge firmaer, arbejdsgivere, forretninger for at se, om de ansatte dér er på sygedagpenge, pension eller kontanthjælp.

Endelig er det en god ting, at kommuner og sygehuse nu må udveksle informationer, når en borger skal ind- og udskrives fra sygehuse. Jeg mener rent faktisk, at kommunerne længe har haft en pligt til at medvirke til udskrivningerne fra sygehuset, således at borgerne kan modtage den optimale hjælp fra dag ét, når de kommer hjem fra sygehuset. Det er jo så selvfølgelig dejligt, at det også samtidig er lovligt.

KL 19.50

Tilbage står så: Hvor meget vil vi finde os i fra socialbedragerer? Jeg føler, at vi er alt for naive. Jeg kan ikke lade være med at konstatere Socialrådgiverforeningens høringssvar, som skriver: Kontrol udtrykker mistillid.

Til det kan jeg kun sige: Vi har jo sådan set også bomme ved Storebæltsbroen, og vi kræver også kontrolstempling i togene. Jeg synes fak-

tisk, at Socialrådgiverforeningens høringssvar oser af naivitet. Og det er måske netop derfor, vi har så meget socialbedrageri.

Vi skal nok også bede justitsministeren indskærpe retsplejelovens § 108 om handlepligt for politifolk. Ingen politimand er i tvivl om, at han skal gribe ind, når han ser en butikstyv stjæle for få hundrede kroner i en forretning. Men tager han ud og ransager hos en mand, som har begået kriminalitet, og adresseoplysningen siger, at her bor en enlig kvinde, så informerer han ikke kommunen, selv om han finder masser af herretøj og alt, som indikerer, at her er samliv under forhold, der kunne ligne socialbedrageri for flere tusinde kroner.

Mange politifolk siger, at de ikke gør det, fordi kommunerne sådan set ikke er interesserede i det. Jeg håber, at der kommer en holdningsændring på det område, således at vi kan få stoppet socialbedragerierne.

Der er mange praktiske spørgsmål, vi skal have klaret, og det har vi heldigvis et godt udvalgsarbejde til, så jeg ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Karsten Nonbo i, at bedrageri vil vi simpelt hen ikke have. Lov er lov, og lov skal holdes.

Men så vil jeg godt spørge hr. Karsten Nonbo: Hvor mange nætter om måneden må en enlig mor have sin kæreste overnattende for at kunne overholde loven?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Da Venstre var i opposition, var Venstre ret bekymret for retssikkerheden og de mange steder, hvor myndighederne havde fået lov til at komme ud og lave tvangsindgreb og lave undersøgelser osv., hvor man ikke havde politiet med. Og noget af det første, den nye regering gjorde, da den tiltrådte, var at nedsætte en Retssikkerhedskommission, der skulle se på mulighederne for indgreb uden for retsplejeloven.

Men det var åbenbart kun i forhold til landmænd og selvstændige erhvervsdrivende, ikke i forhold til hele det sociale område. Der skal ikke være retssikkerhed for de folk, der har behov for hjælp i det sociale system. Er det sådan, man skal forstå holdningen hos hr. Karsten Nonbo?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg har ikke nævnt noget om, vil jeg sige til fru Anne Baastrup, hvor mange nætter man ikke skal bo sammen. Jeg har påpeget, at her er et problem. Og vi er vel ikke i tvivl om, at der er noget, der ligner socialbedrageri, så skal man fra kommunernes side foretage anmeldelse til politiet. Det er politiet, der har mulighed for de processuelle rettergangsskridt. Så det, man skal foretage, er en anmeldelse med et vist hold i, det vil sige, at man skal komme med de informationer, man har, til politiet.

Derfor er det, jeg står og efterlyser, at vi skal have nogle gode, klare, entydige redskaber til, hvordan vi bekæmper det. Det er jo svært at sige, om man må overnatte 1, 3, 5 eller 7 gange om måneden. Det er jo ikke til at sige, men hvis der ud af de overnatninger kommer flere børn, så er der i hvert fald en vis mulighed for, at man kan statuere en form for samliv.

Det kan man heller ikke nu, men det er jo noget, vi skal se på. Retssikkerheden skal også gælde på det her område, men der skal ikke være retssikkerhed for dem, der begår bedragerierne. Men retssikkerheden skal være der i selve opklaringsfasen. Det vil sige, at når man fra kommunernes side siger, at man har en rimelig formodning om, der sker noget, som er kriminelt, så foretager man anmeldelse. Og det er det, vi efterlyser. Det er nogle klare retningslinjer.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er overbevist om, at det var en fortalelse fra hr. Karsten Nonbos side, da han sagde, at der ikke skulle gælde retssikkerhed for dem, der begår bedrageri. For jeg ved, at hr. Karsten Nonbo mener, at der skal være retssikkerhed også for folk, der begår bedrageri, så man er sikker på, at det kun er skyldige, der bliver dømt.

Men i forhold til spørgsmålet om, hvor mange gange man må have en kæreste overnattende osv., er det jo lige præcis her, problemet opstår. Vi havde den frygtelige sag fra Esbjerg med to ældre mennesker, der var gode venner og indimellem sov hos hinanden. Og pludselig blev den ene tvangsflyttet, fordi kommunen havde været ude og kigge og havde set på, hvor mange gange de opholdt sig hos hinanden.

Kl. 19.55

Jeg har selv haft en sag med en kvinde, der havde fået natarbejde, og så lod hun sin eksmand komme og passe børnene om natten, så

hun kunne passe arbejdet. Da stoppede kommunen alle hendes børneydelser, friplads i daginstitution osv. og anklagede hende for socialt bedrageri. Det er det, der er behov for at se på, og ikke mere kontrol.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

For et par år siden havde vi en meget interessant debat foranlediget af partiet Venstre her i Folketingssalen, der gik på: Hvor langt går overvågningssamfundet?

Jeg vil nu lige komme med et par spørgsmål, som de, der tog initiativet til forespørgslen, rejste. Det snakkede vi så en del om. Hvilke holdninger skal efter regeringens opfattelse styre kampen mod socialt bedrageri? Er det pædagogerne, der skal spille politibetjente osv.?

Det var fru Birthe Rønn Hornbech, der kom med de her spørgsmål, og det var helt tydeligt, at fru Birthe Rønn Hornbech, sekunderet af bl.a. hr. Karsten Nonbo, støttede, at vi ikke ville have sådan et overvågningssamfund, vi ville ikke have, at pædagoger skulle være politibetjente.

Så vil jeg godt spørge hr. Karsten Nonbo: Hvor er den ideologiske forskel mellem den daværende regering og den nuværende regering med det her forslag?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg skal skynde mig at korrigere og give fru Line Barfod fuldkommen ret. Selvfølgelig skal der være retssikkerhed. Men der skal være mulighed for at dømme, men ingen tvivl om, at det var en fortalelse. Den tager jeg i mig igen, det er jo desværre ikke muligt at holde mund med tilbagevirkende kraft.

Sagen fra Esbjerg viser netop, at der er brug for klare regler, så ikke vi kommer i de situationer, hvor man farer ud, fordi man ikke har kendskab til reglerne. Omvendt skal vi også passe på, at vi ikke har kendskab til reglerne, hvilket kan medføre, at vi undlader at gøre noget i disse sager.

Derfor må grundholdningen være, at har man en begrundet mistanke om, at der foregår noget sådant, så stopper kommunens ageren, og så foretages der anmeldelse til en egentlig efterforskning, for det er politiet, der er i besiddelse af de processuelle rettergangsskridt i disse sager.

Så skulle det være sat på plads. Det andet var en misforståelse.

Formanden:

Så er det fru Sandy Brinck som ordfører.

Sandy Brinck (S):

Når man som borger møder det sociale system, gør man det i en situation, hvor man er temmelig afhængig af myndighedernes afgørelse: Kan man få hjælp, eller kan man ikke få hjælp? Derfor er det vigtigt, at borgernes retssikkerhed er klar og tydelig, så både myndighederne og borgerne kender spillereglerne.

En af spillereglerne er, hvilket grundlag man træffer beslutningerne på, og det er overordentlig vigtigt for alle parter, at den enkeltes situation er så veloplyst, at beslutningerne træffes på det rigtige grundlag. Men hvilke beslutninger, hvilke oplysninger indgår, og hvordan får myndighederne dem? Hvad er relevant og fra hvem?

For Socialdemokratiet er det vigtigt, at borgeren er med i sin egen sag, inddraget både i forhold til løsningsmulighederne og i forhold til det grundlag, beslutningerne træffes på. Systemet må ikke køre hen over hovedet på borgerne. Derfor synes vi, det er rigtigt at præcisere, at når der indhentes oplysninger om en person, ja, så skal samme person sige god for, at oplysningerne indhentes. Det er grundprincippet.

Vi synes samtidig, det er fornuftigt at præcisere, i hvilke sager dette grundprincip kan fraviges, for sådanne sager findes. Det er åbenbart, at hvis kommunerne har fået underretning om, at et barn er udsat for omsorgssvigt eller vanrøgt og forældrene ikke vil samarbejde med kommunen om hjælp, ja, så er sagen så alvorlig, at kommunen skal indhente oplysninger, uanset om forældrene vil det eller ej.

Den danske velfærdsmodel bygger på fællesskab og ansvar. Den er opbygget i den socialdemokratiske ånd, hvor vi alle påtager os et medmenneskeligt ansvar og hjælper de medborgere, som af forskellige årsager i kortere eller længere tid har brug for hjælp. Det fælles ansvar må ikke undergraves af fifleri med sociale ydelser.

Derfor er vi positive over for at kunne straffe borgere, som groft uagtsomt vildleder myndighederne og derved får nogle ydelser, som de ikke er berettiget til. Det er jo dybest set tyveri af fællesskabets kasse.

Det er dog også ganske vigtigt, at der netop er tale om grov uagtsomhed. Når vi tænker på, hvor svært det kan være at finde vej gennem systemerne, må simple forglemmelser eller misforståelser ikke være grund til, at man farer ud med brask og bram, slet ikke når vi tilføjer det aspekt,

at det oftest er borgere, som er i en eller anden form for krise eller på anden vis ikke har ressourcerne til at overskue ethvert formkrav, oplysningspligt osv.

Kl. 20.00

Når kommunen frakender en person en tidligere tilkendt pension, eller personen uretmæssigt har fået nogle andre sociale ydelser, kan der også i sådanne tilbagebetalingsager være grund til at give kommunerne mulighed for at indhente oplysninger uden borgernes samtykke, da det jo er temmelig sandsynligt, at borgerne i de her tilfælde er knap så samarbejdsvillige.

Så til sidst er der det helt praktiske, hvor et sygehus ved indlæggelse eller udskrivning af f.eks. en ældre patient, som får hjemmehjælp eller skal have det, oplyser kommunen om, at patienten er blevet indlagt, og omvendt når patienten bliver udskrevet, sådan at hjælpen er klar, når borgeren kommer hjem, og sådan at man får afblæst hjælpen i de tilfælde, hvor borgeren ikke selv er i stand til at gøre det. Det anser vi dybest set for at være en service over for borgeren og planlægningsmæssigt fornuftigt for begge parter.

Men lovforslaget er på mange måder teknisk og en præcisering af de gældende regler, og det afføder selvfølgelig også en række tekniske spørgsmål, som vi vil rejse under udvalgsarbejdet. Men vi går positivt ind i dette arbejde og støtter de grundtanker, der ligger bag lovforslaget, som vi dybest set anser for at være en præcisering af det, der er gældende, men for at gøre det klart og tydeligt og dermed også øger retssikkerheden.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Sandy Brinck sluttede med at sige, at lovforslaget primært var af teknisk karakter og stadfæstede det, der var gældende praksis. Men som fru Sandy Brinck var inde på tidligere i sit ordførerindlæg, indfører man med dette forslag også en straf for uagtsomt bedrageri, en nyskabelse, som ikke findes i forvejen.

Er Socialdemokraterne slet ikke betænkelige ved, at man her på det sociale område går ind og indfører en strafbestemmelse, som man på det strafferetlige område har været tilbageholdende over for? Hvor man tværtimod fra Straffelovrådet også i deres nyeste betænkning, der lige er kommet, har sagt, man hellere synes, at man skal se på de bestemmelser, der er om borgernes oplysningspligt over for det offentlige, og se på,

hvilke behov der kunne være for at modernisere de bestemmelser, herunder selvfølgelig også på, hvilke strafbestemmelser der er i forskellig lovgivning uden for straffeloven.

Vi har jo set sager på det seneste inden for andre områder end det sociale område, f.eks. landbrugsområdet, hvor der kunne være problemer i forbindelse med, hvornår man kan straffes for at afgive falske oplysninger over for offentlige myndigheder. Der burde måske være en sammenhæng, så det ikke kun er dem, der er i bunden af samfundet, men også dem, der er i toppen af samfundet, der kan straffes for at afgive forkerte oplysninger.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg synes, det er helt oplagt at sammentænke den her lovgivning og særligt i forhold til straffeloven. Det er også derfor, jeg afslutter med at sige, at jeg synes, at der er mange tekniske ting, som skal indtænkes her.

Jeg har bidt mærke i, at socialministeren har skrevet, at dette område også skal indgå i regeringens Retssikkerhedskommission. Så kan man selvfølgelig altid spørge, om man burde have afventet Retssikkerhedskommissionens arbejde. Det er der noget der taler for.

Men i det omfang vi kan tænke det igennem med de anbefalinger, der også kommer fra Straffelovrådet og med anden lovgivning, synes jeg, vi skal gøre det og i øvrigt være med til at være meget præcise med hensyn til, hvilke aspekter vi godt vil have Retssikkerhedskommissionen kigger på. Der er nemlig nogle felter her, som er overlappende og som skal sammentænkes.

(Kort bemærkning).

Jette Jespersen (DF):

Dette er en præcisering på det sociale område og bestemt noget, Dansk Folkeparti ser positivt på.

Vi har vel alle hørt om begrebet sociale pendlere. Det er ganske vist en lille del af borgerne, der benytter denne taktik, men kan det forhindre med dette lovforslag, må det være en væsentlig forbedring for det danske samfund.

Det kan jo ikke være i nogens interesse, at ved flytning fra kommune til kommune kan en borger tilbageholde oplysninger. I Dansk Folkeparti mener vi naturligvis, som lovforslaget antyder, at borgeren skal oplyses om, hvorfor og hvilke oplysninger kommunen ønsker at hjemtage. Selvfølgelig skal det være relevant for den specifikke sag. Men ligefrem borgersamtykke mener

vi ikke er nødvendigt, som flere af høringssvarerne ønsker.

Derimod bør myndighederne, det være sig amt eller kommune, oplyse borgeren om, hvilke svar der er fremkommet, så borgeren har en reel chance for at godkende, at disse oplysninger er korrekte.

Kl. 20.05

Til brug for tilrettelæggelsen af omsorgsopgaver kan det kun være en fordel, f.eks. for en ældre borger, at kommunen kan indhente oplysninger inden for et sygehus eller hos speciallæger. Det kunne også være ved udbetaling af sygedagpenge i forbindelse med svære graviditeter osv.

Det er i dag problematisk, at de sociale myndigheder i sager, hvor borgerne søger om økonomisk hjælp, ikke kan få de relevante oplysninger. Det vil dette lovforslag forhåbentlig rette op på, og Dansk Folkeparti ser frem til videre forhandling i udvalget.

Charlotte Dyremose (KF):

Som det også er blevet nævnt af tidligere ordførere, er der blevet efterlyst en række præciseringer på det her område, og derfor er vi selvfølgelig utrolig glade for, at socialministeren har taget fat i denne opgave.

Vi er utrolig glade for, at det nu bliver præciseret, at man skal indhente samtykke fra borgeren for at modtage oplysninger om vedkommende, at borgeren selvfølgelig skal vide, hvad myndighederne ved, og at borgeren skal være med til at bestemme, eller skal være den, der bestemmer, hvad det er, myndighederne skal vide, og hvem de må spørge.

Til gengæld er det så selvfølgelig også klart, at ønsker man ikke at bidrage med de nødvendige oplysninger, må man så tage den konsekvens, der kan være af det, og det kan f.eks. være, at man ikke kan modtage sin ydelse.

Det må selvfølgelig være et valg, som den enkelte borger tager, om man vil komme med oplysningerne, eller man vil holde dem for sig selv og så risikere ikke at modtage den ydelse, man måske kunne være berettiget til.

Samtidig er det også vigtigt for os at få præciseret, at en offentlig serviceperson f.eks. ikke skal bruges som dyneløfter, men selvfølgelig skal svare ærligt i de tilfælde, man bliver spurgt.

Det er selvfølgelig også vigtigt, at myndighederne er meget præcise, når de oplyser borgerne om deres rettigheder, om, hvilke muligheder de

har, og om de konsekvenser, som de valg, man træffer, måtte have.

Vi ser det selvfølgelig også som nødvendigt, at samtykket til at indhente oplysningerne kan fraviges i nogle sager, hvis der f.eks. er tale om mishandling eller misrøgt af børn, eller hvis der er tale om en tilbagebetalingssag, hvor borgeren ikke nødvendigvis ønsker at deltage konstruktivt.

Vi mener også, at det er vigtigt, at myndighederne får præciseret det aspekt, der ligger i, at man kan straffes, hvis man bevidst tilbageholder information, som burde medføre, at man fik en mindre ydelse eller ikke fik den ydelse. Det er selvfølgelig kun rimeligt, at hvis man bevidst og agtsomt bedrager, så bliver man også straffet for det.

Sagen er jo den, at gør man det, så ikke bare tager man fra de andre mennesker, de medborgere, som rent faktisk har behov for denne her ydelse, man miskrediterer også de mennesker, som har det her behov, fordi man risikerer, at andre vil tænke, at de er en flok bedragere. Det er selvfølgelig ikke tilfældet. Fordi man modtager en social ydelse, er man jo ikke pr. definition bedrager, og derfor skal vi selvfølgelig straffe dem, som bedrager, og som dermed miskrediterer andre modtagere af ydelser.

Det er selvfølgelig i den forbindelse utrolig vigtigt, at man er klar over de regler, der ligger i det her, sådan at ingen borger kan være i tvivl om, hvad der er konsekvenserne af de handlinger, man foretager sig, og det skal myndighederne selvfølgelig være gode til at oplyse om.

I det hele taget er vi glade for de præciseringer, der ligger i det her. Vi er glade for, at borgernes retsstilling bliver præciseret nærmere både positivt og negativt.

Kl. 20.10

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg må indrømme, at jeg er blevet noget i tvivl om, hvorvidt fru Charlotte Dyremose ved, hvad det er, man her indfører.

Fru Charlotte Dyremose taler om, at man skal kunne straffes, hvis man bevidst giver urigtige oplysninger, og at borgeren skal være klar over reglerne. Men sådan er det jo i dag. Ifølge straffeloven kræves det, at man kun kan straffes for bedrageri, hvis man ved, man gør noget forkert, men det, der bliver indført her, er uagtsomt bedrageri, det vil sige, at man ikke gør det med vilje. Når man ikke ved, at man overtræder regler-

ne, skal man kunne straffes. Det er det, der bliver indført med denne lovændring.

Jeg beklager, hvis det ikke er det, fru Charlotte Dyremose er blevet oplyst om. Men det er altså det, det går ud på, når man taler om uagtsomt bedrageri, og det er netop derfor, at Straffelovrådet og andre på strafferetsområdet ikke har villet indføre straf for uagtsomt bedrageri i straffeloven. Hvis det er en misforståelse fra De Konservative side, at man støtter det, håber jeg meget, at vi kan få det afklaret under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det er lidt i samme boldgade.

Jeg bed mærke i, at den konservative ordfører sagde »bevidst uagtsomt«, og skal blot gøre opmærksom på, at det er altså ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om forskellen på, om det er simpelt eller groft uagtsomt. Her er det altså grov uagtsomhed, som kan straffes, og der er altså nogle brudflader til anden lovgivning. Derfor håber jeg også, at når fru Charlotte Dyremose kommer herop og siger, at det var en fortalelse, tilkendegiver hun også, at Det Konservative Folkeparti selvfølgelig også er indstillet på at drage de paralleliteter til anden lovgivning, som er nødvendig.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Det blev nævnt, at det var en præcisering af retsstillingen i forbindelse med uagtsomhed, men formuleringen »grov uagtsomhed« skurrer meget i mine ører.

Jeg er vant til, at det skal give straf, når mennesker gør sig skyldig i en forbrydelse med forset. For de mennesker, der enten er uvidende eller er så uforsigtige, at de gør sig skyldige i en forbrydelse, har alle principper i gældende retspolitik altid været, at de skal beskyttes med en mildere straf, men her er vi ovre i en anden boldgade. Her indfører man et begreb, der hedder grov uagtsomhed, og det bekymrer mig lidt.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det fremgår af lovforslaget, at hvis man f.eks. undlader at komme med nogle oplysninger, som gør, at man måske ikke længere er berettiget til den ydelse, man får, skal man oplyse om det, og gør man ikke det, kan man også straffes for det.

Samtidig ligger der i lovforslaget, at myndighederne skal være gode til at oplyse om de rettigheder og de pligter, som borgeren har. Myndighederne skal altså sørge for, at borgeren er klar over tingene. Men når det så er sagt, skal det så også være sådan, at undlader man at komme med de nødvendige informationer, skal man selvfølgelig også kunne straffes for det, og derfor har vi fundet det nødvendigt at indføre de regler, som ligger i forslaget.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er det jo ikke meningen, at vi skal have en gennemgang af svære juridiske begreber som uagtsomhed og forsæt her, så jeg håber, at fru Charlotte Dyremose vil give tilsagn om, at vi også kan diskutere spørgsmålet under udvalgsarbejdet.

Hvis man er klar over, at man har pligt til at komme med nogle oplysninger og ikke kommer med dem, er det ikke uagtsomt. Så er det forsættigt, så er det bevidst, som fru Charlotte Dyremose sagde i sin ordførertale, og så kan man straffes efter straffeloven. Men det, man indfører her, er, at når man ikke er opmærksom på, at man skal komme med oplysningerne, men myndighederne siger, at man burde være kommet med dem, og at man burde have været opmærksom på det, kan man også straffes, og det er det, jeg synes er yderst betænkeligt.

Man ser ikke på sammenhængen i alle de regler, der er om oplysning til offentlige myndigheder, og beder ikke Straffelovrådet om at komme med en samlet betænkning over, i hvilke tilfælde man skal kunne straffes for ikke at give korrekte oplysninger til offentlige myndigheder, og om der også skal være mulighed for at straffe uagtsomhed, så vi får sammenhæng i regelsættet. Netop fordi vi har haft sager om folk i toppen af systemet, ministre og andre, som ikke har overholdt oplysningspligten over for de offentlige myndigheder, synes jeg, det i den grad virker i strid med almindelig retfærdighedsopfattelse, at de nederst i samfundet nu skal kunne straffes, selv om det ikke er med vilje, de giver forkerte oplysninger, mens de i toppen ikke kan straffes, når de med vilje afgiver forkerte oplysninger.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Fru Charlotte Dyremose må også forstå, at et af problemerne med denne lovgivning er, at man

får nogle meget uklare retningslinjer fra det offentlige for, hvornår man er reelt enlig.

Det er man, når man ikke bor sammen med en mand, men så spurgte jeg hr. Nonbo, hvor mange gange kæresten må overnatte hos én, og det er der ikke noget svar på. Spørger man som enlig mor, om man må have en kæreste, og om han må overnatte hos én, er der ikke noget svar. Det vil sige, at det er ekstremt svært at få nogle klare retningslinjer fra kommunen, når man modtager en offentlig ydelse, og samtidig indføres det her, at man kan blive straffet for grov uagtsomhed.

Jeg synes, fru Charlotte Dyremose virkelig må overveje, hvad det er for en lovgivning, Det Konservative Folkeparti støtter her. Det er ikke sædvanlig konservativ tankegang.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er meget enig med fru Line Barfod i, at der selvfølgelig er nogle juridiske spørgsmål, som vi også har brug for at diskutere i udvalget, og derfor synes jeg også, vi skal gøre det. Jeg tror også, fru Line Barfod godt kender spørgsmålet om, hvordan man skal løfte bevisbyrden, men jeg synes faktisk, vi skal diskutere de juridiske spidsfindigheder i udvalget, for det er selvfølgelig utrolig vigtigt, at vi gør os nogle klare og rigtige overvejelser.

Fru Anne Baastrup spørger, hvor mange nætter man må sove sammen. Jeg synes, det er lidt svært at sætte et bestemt antal, men der er jo andre ting at tage hensyn til; om kæresten f.eks. betaler en del af huslejen, eller om kæresten har sin egen bolig, hvor han selv betaler huslejen. Det er sådanne faktorer, man også må tage i betragtning, for det er klart, at begynder kæresten at betale en del af huslejen og lægge penge i madkassen, er det jo en anden situation, end hvis kæresten har en lejlighed et andet sted, men ofte er på besøg.

Formanden:

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Da hr. Villy Søvnald ikke kan være til stede, skal jeg forsøge at holde hans ordførertale. Jeg har ikke fået en præcis ordførertale fra hr. Villy Søvnald, jeg har fået nogle talepunkter, og talepunkternes overskrift er, at i SF vil vi arbejde ihærdigt for, at der ikke sker snyderi med offentlige midler.

Uanset om det er det sociale system, om det er skattesystemet, om det drejer sig om bopælspligt, om det drejer sig om hektarstøtte eller andet, synes vi virkelig, det er en meget dårlig idé, at der snydes med offentlige midler. Det, der så er problemet, er: Hvordan finder vi en balance? Hvordan sikrer vi, at vi kan få et samfund, hvor der ikke kan ske snyderi, samtidig med at vi kan få et samfund, hvor der ikke forekommer overvågning?

Det oplæg, som nu er fremlagt fra socialministerens side, er efter min bedste overbevisning et alt for stort skridt. Vi anerkender i SF, at man forsøger at fastsætte nogle rammer, men de rammer er meget vide.

Således som jeg i hvert fald kan fortolke lovforslaget, kan man, når der opstår en sag om tilbagebetaling af ydelser, uden samtykke fra den pågældende bede om udtalelser fra pædagogen, sygeplejersken og alle de mennesker, der har et arbejde, som kræver en meget høj grad af tillid mellem den formodede bedrager og det frontpersonale, som i øvrigt skal varetage barnets tarv, sundheden osv. Det kommer der nogle voldsomme konflikter ud af, og her mener jeg, lovforslaget går alt, alt for langt. Om end hr. Karsten Nonbo siger, det er naivt, når Socialrådgiverforeningen påpeger, at det vil give et voldsomt tillidsbrud, så tror jeg, at med dette lovforslag er der en gruppe i det danske samfund, der virkelig vil blive overvåget.

Jeg har på et tidligere tidspunkt under debatten her nævnt, hvilken enormt spændende forespørgselsdebat vi i 2000 havde om overvågningssamfundet. Der var ikke et øje tørt, vi syntes virkelig alle sammen, at det var en meget principiel og ideologisk debat, vi havde, og derfor er det en utrolig skuffelse, at socialministeren i forsøget på at komme med nogle regler i den grad overskrider grænserne.

Jeg har nævnt spørgsmålet om, hvorvidt man i disse situationer virkelig kan forlange, at pædagoger og sygeplejersker skal bryde deres tavshedspligt. Tavshedspligten kan risikere at blive brudt i langt højere grad, fordi man skal videregive oplysninger. Videregivelse af oplysninger til andre myndigheder bliver det centrale, og værdien af tavshedspligten bliver begrænset for disse mennesker, der er i en socialt usikker position. Det er det ene.

Kl. 20.20

Det næste er: Hvad er det for en konflikt, vi kommer til at få? De mennesker, som har brug for støtte fra det offentlige, de mennesker, som

har brug for, at pædagogen i daginstitutionen, sundhedsplejersken og hjemmehjælperen er støtter og er personer, som de rent faktisk kan føle tryk ved – disse mennesker, som i øvrigt har brug for offentlig hjælp og bistand, løber nu en risiko for at blive anmeldt for grov uagtsomhed, hvis de ikke har forstået, hvad det er, det handler om.

Jeg har flere gange forsøgt at få de borgerlige ordførere til at forklare mig: Må man som enlig mor have et seksualliv? Fru Charlotte Dyremose sprang lige i vandet, men det forsøg på at lave nogle afgrænsninger, som fru Charlotte Dyremose kom frem til, har ikke desto mindre medført, at der er mennesker, der må betale børnetilskud tilbage. De afgrænsninger, som fru Charlotte Dyremose forsøgte at komme frem til, er ikke afgrænsninger, der holder vand ude i den enkelte kommune, for der er kommuner, der simpelt hen ikke mener, at man må have en kæreste overnattende ret meget mere end et par gange om måneden. Men man får bare ikke at vide, hvor meget han må overnatte.

Jeg synes, vi i udvalgsbehandlingen skal prøve at finde ud af: Må han overhovedet overnatte og i givet fald hvor meget? Skal han have sin egen faste lejlighed, eller skal det være en fremlejlighed, hvor han lejer nogle værelser ud i sin lejlighed? Der er en lang række usikkerhedsmomenter, og hvis fru Charlotte Dyremose ikke rigtig kender til den type eksempler, vil jeg meget gerne disse op med dem under udvalgsarbejdet.

SF synes ikke, at det, man er kommet med, er godt nok. Vi kan ikke støtte forslaget, men vi har selv et beslutningsforslag, som skal behandles om lidt. Det bliver formentlig af gode grunde en ganske kort behandling, men ikke desto mindre tror vi ikke, at forslaget her vil fremme tilliden hos de mennesker, det går ud over. Vi tror, de vil opleve, at de bliver overvåget, og som fru Line Barfod så klart nævnte før: Hvem er det, der ikke bliver overvåget? Herinde har vi folk, som med grov uagtsomhed, hvad ved jeg, klart tilsidesætter nogle offentlige regler, og hvor der klart sker snyd, men lovforslaget her går direkte mod dem, som har brug for offentlig hjælp.

Formanden:

Fru Charlotte Dyremose for en kort bemærkning, idet jeg dog ikke skal skjule, at de emner, der diskuteres her, nok i særlig grad er velegnede til udvalgsarbejdet. Hvis ordførerne vil iagttage det, ville jeg være glad.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er helt enig i, at vi skal primært tage denne afgrænsningsdebat i udvalget. Det kan jeg sagtens påstå, men det ville jeg også have sagt, selv om formanden ikke havde påpeget det.

Jeg følte mig dog en lille smule angrebet af fru Anne Baastrup, og derfor bliver jeg nødt til at spørge: Mener fru Anne Baastrup ikke, der er ret stor forskel på, om den kæreste, der kommer på besøg, betaler halvdelen af huslejen, eller han ikke bidrager til huslejen? Det gør da i hvert fald efter min personlige vurdering en forskel, når det skal bedømmes, om vedkommende bor der, om han betaler husleje eller ej.

Formanden:

Så får fru Anne Baastrup ordet, og så kører den debat ikke videre.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Han betaler ikke husleje, han betaler somme tider lidt til maden, men hun kan risikere at miste sine penge.

Formanden:

Hr. Kim Sejr som ordfører.

Kim Sejr (RV):

Vi skal jo ikke acceptere socialt bedrageri, og slet ikke når det bliver gjort helt bevidst. Det er jo demoraliserende over for andre borgere, og derfor vil vi altid gerne være med til initiativer, der kan begrænse, at borgerne bevidst forsøger at få fat i offentlige ydelser på et uretmæssigt grundlag. Men vi skal så også passe på, at målet ikke helliger midlet, og med dette lovforslag ser jeg desværre en risiko for, at de kommunale myndigheder tiltager sig en lidt for stor autoritet – en autoritet, som vi normalt forbinder med politiet.

Om de enkelte dele af forslaget kan jeg sige, at det er positivt, at det fastslås, at indhentelse af oplysninger i sager, der er rejst af borgeren, er afhængig af samtykke fra borgeren, så vi fremover har en situation, hvor samtykke vil være reglen i hovedparten af sagerne.

Kl. 20.25

Det er nødvendigt, som det også fremgår af høringsmaterialet, med en præcisering af de offentlige ansattes pligt til at videregive oplysninger. Som jeg læser det, får de offentlige myndigheder jo nærmest en blankocheck til at afgøre, hvornår og fra hvem det er nødvendigt at ind-

hente oplysninger i en sag, der er rejst af kommunen, og det er altså oplysninger om private forhold. Spørgsmålet er, om tavshedspligten skal vige for oplysningspligten. Efter min mening skal man jo her undgå en situation, hvor løse mistanker tilflyder kommunen og danner grundlag for en sag.

Jeg er i hvert fald enig i det, som der så også er nogle indvendinger imod i høringsmaterialet, nemlig at de frivillige i de her systemer overhovedet ikke skal forpligtes til at videregive oplysninger. Det ville i hvert fald være med til at ødelægge noget af det vigtige frivillige sociale arbejde. Det er der vel ikke nogen af os, der har interesse i.

Lovforslaget præciserer så, at såfremt kommunen har indhentet oplysninger uden samtykke, har kommunen pligt til efterfølgende at oplyse borgeren herom.

Spørgsmålet er dog, om det er de kommunale myndigheders opgave at fungere som en slags efterretningsvirksomhed på den her måde. Jeg kan sige, jeg har sympati for Ældre Sagens bemærkninger om, at såfremt kommunen har mistanke om socialt bedrageri, bør den jo egentlig overlade sagen til politiet, der trods alt er eller burde være specialister, hvad angår efterforskning.

Under alle omstændigheder ser jeg nødt, at en vedtagelse af det her forslag medfører et skred i retning af en stadig mere nidkær kontrol af borgerne. Man skal efter min mening være meget opmærksom på at bruge de mindst indgribende foranstaltninger for at nå sine mål.

Som jeg sagde i et tidligere indlæg, er alene formuleringen om uagtsomt bedrageri noget, der skurrer voldsomt i mine ører.

Line Barfod (EL):

Det er positivt, at der kommer nogle klare regler for, hvad myndighederne må gøre. Som det også fremgår af høringssvarene, er der et stort behov for den afklaring, men som flere har været inde på, er det negativt, at hele dette forslag er båret af mistillid og kontrol.

Der er jo ingen, der er uenig i, at de få, der snyder, skal afsløres og straffes, men langt, langt flertallet af de mennesker, der får behov for sociale ydelser, er ikke snydere og bedragere. Det er folk, der har et reelt behov for hjælp, og de har altså krav på at få en ordentlig behandling.

Hvis man virkelig ønsker at hjælpe mennesker, så nytter det altså ikke, at man møder dem med mistillid og kontrol. Så skal man give dem

den hjælp, de har behov for, og møde dem som mennesker og respektere dem som mennesker.

Faktisk synes jeg, der var mere behov for det modsatte, nemlig at vi fik nogle regler, der kraftigt strammede op om kommunerne. Her er der en hel masse om, hvordan man kan sikre, at man får de penge tilbage fra de få, som man mener snyder kommunerne, men der er intet om de mange, mange tilfælde, hvor det er borgerne, der bliver snydt af kommunen.

Hvis man har fået for lidt i boligsikring, ikke har fået den friplads, man har krav på, i daginstitutionen, eller andet, så har man jo ikke krav på at få de penge efterbetalt. Det er der ikke nogen, der kommer med forslag om her. Det går kun den anden vej. Det er kun borgerne, der skal mistænkeliggøres og udsættes for yderligere tilbagebetaling.

Når man hører de mange henvendelser, vi får fra borgerne, er det tydeligt, at der ude i kommunerne foregår mange ulovligheder, men det er der ikke noget her, der strammer op på. Der er ikke noget om, at man indfører sanktioner over for kommunerne.

Vi så sagen oppe fra Morsø Kommune, hvor man havde taget en beslutning om at inddrage kontanthjælpen fra nogle mennesker, der var sendt i tvangsaktivering, og som ikke var mødt op; en af dem var hjemløs og havde svært ved at komme hen til aktiveringsstedet, fordi han boede forskellige steder.

Her skrev kommunalbestyrelsesmedlemmerne direkte i deres beslutning, at de godt var klar over, at den var i strid med lovgivningen, og at de kunne imødesee sanktioner, men ministeren afviste i sit svar til mig, at hun ville gribe ind over for kommunen, fordi der jo ikke var nogen af borgerne, der havde klaget.

De borgere, der kommer i klemme i kommunerne, er dem, der er nederst i systemet og har sværest ved at klage, men dem laver man ikke noget for her. Her er det kun et spørgsmål om yderligere kontrol og mistillid til borgerne, og der er altså mere behov for at sætte ind, så kommunerne hjælper og støtter borgerne og sætter de mange, der egentlig kunne klare sig selv, i stand til at gøre det ved at give dem hjælp og tilid og støtte til at finde de ressourcer, de måtte have, i stedet for at skubbe dem endnu længere ud og mistænkeliggøre dem endnu mere, end man har gjort i forvejen.

Kl. 20.30

Så har jeg fået sagt tidligere i debatten, hvad jeg mener om forslaget om uagtsomt bedrageri,

og jeg håber, at det under udvalgsarbejdet kan lykkes os at få fjernet det forslag og i stedet bede Straffelovrådet om at komme med en samlet betænkning om bestemmelserne om oplysninger til offentlige myndigheder både i straffeloven og i de mange forskellige lovgivninger, der er uden for straffeloven. Det er der et stort behov for.

Hvis ikke det er sagt tydeligt nok: Enhedslisten kan altså ikke støtte forslaget, som det ligger her.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil meget gerne medgive, som den socialdemokratiske ordfører sagde, at det er et meget teknisk lovforslag. Selvfølgelig er der meget jura i det, der kan også være holdninger i det, men der er selvfølgelig meget teknik, som umiddelbart kan være svært at forstå. Derfor synes jeg også, at det må bero på en misforståelse, når i hvert fald den radikale ordfører siger, at man nærmest giver kommunerne en blankocheck til at kræve oplysninger fra frontpersonalet, der, hvis man kan sige det på den måde, nu skal til at spionere. Det er lige præcis det, lovforslaget regulerer.

Man siger jo netop med det her lovforslag, at nu skal det være slut med, at hjemmehjælpere og pædagoger, og hvad det kan være, systematisk begynder at overvåge en person for at se, hvem det er, der afleverer barnet i daginstitutionen, hvor mange tandbørster der er i tandkruset hjemme ved den ældre person. Det sætter lovforslaget jo en stopper for, og det kan jeg faktisk høre at der er en del af ordførerne, der simpelt hen har overset.

Det er klart, synes jeg i hvert fald, at kører der en konkret sag, hvor der er begrundet mistanke om, at her er foregået socialt bedrageri, må man spørge de personer, om de har lagt mærke til noget. Men man kan ikke pålægge dem systematisk at indsamle oplysninger fra de hjem, de kommer i, eller der, hvor de færdes, ude af huset og i en offentlig institution.

Derfor synes jeg ikke, at dette lovforslag er ensidigt, men jeg håber da, at vi kan blive enige om, at vi ikke vil finde os i socialt bedrageri, og at vi nu bliver nødt til at have nogle redskaber, som kan sikre, at vi forhåbentlig får folk til at medvirke til at oplyse deres egen sag. Når man indleder en ansøgning om dette eller hint, skulle alle oplysninger gerne være på plads, og hvis ikke man vil hjælpe med det, så har kommunen nogle muligheder for at tjekke det, og ellers kan den stoppe ydelsen.

Vi skulle gerne undgå kratluskeri, spionage af hinanden, og det synes jeg faktisk at det her lovforslag er med til at forhindre, og at det sørger for, at man får en sagsbehandling, der bygger på de oplysninger, der kommer fra borgeren selv.

Så kan vi altså komme i nogle situationer, hvor man erfarer, at man er blevet ført bag lyset, og at der er nogle forhold, der gør sig gældende, som man må ind og undersøge. Der mener jeg da bestemt, at kommunerne skal have nogle redskaber, sådan at det solidariske princip ikke må stå for fald, for det er jo sådan, at har vi lyst til at bidrage til, at vi har et velfærdssamfund, og betale til nogle mennesker, der er i nød, så skal man også være sikker på, at pengene bliver delt fornuftigt ud.

Ellers synes jeg, at vi skal have alle spørgsmål på bordet under udvalgsbehandlingen. Som formanden også nævnte, egner det sig meget til udvalgsbehandling, og det kan godt være, men jeg håber i hvert fald, at jeg lige har kastet lys over nogle af de spørgsmål, der har været her.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Jeg skal blot meddele, at Kristeligt Folkeparti er positiv over for forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 67:

Forslag til folketingsbeslutning om kommunal overvågning af formodet misbrug af sociale ydelser.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.
(Fremsat 16/1 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Forslagsstillerne ønsker, at Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag og ændre i administrative forskrifter, så der indføres ensartede regler for, hvor langt kommunerne må gå i forhold til overvågning og kontrol af formodet misbrug af sociale ydelser.

Regeringen har allerede taget initiativ til at præcisere reglerne om myndighedernes kontrolbeføjelser på det sociale område i det lovforslag, vi lige har behandlet, nr. L 138, forslag til lov om ændring af retssikkerhed og administration på det sociale område.

Jeg er fuldstændig enig med forslagsstillerne i, at enlige, ældre borgere og for den sags skyld andre enlige skal kunne pleje deres bekendtskaber uden at blive mistænkeliggjort, og jeg er enig i, at venskaber ikke er ulovlige.

Det er også baggrunden for, at regeringen i L 138 har ønsket at præcisere, hvad myndighederne må og ikke må.

Kl. 20.35

Lovforslag nr. L 138 præciserer fremgangsmåden i sager, hvor myndighederne skal undersøge, om en borger i en periode har modtaget en ydelse med urette. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at myndighederne ikke uden videre kan gå bag ryggen på en borger og fremskaffe oplysninger til at afgøre en tilbagebetalingsag.

Det er desuden præciseret i lovforslaget, i hvilket omfang kommunalt ansat servicepersonale, f.eks. hjemmehjælpere og sygeplejersker, skal bidrage til kontrol og overvågning af borgeren. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at servicepersonale ikke kan anmodes om at holde øjne og ører åbne under et hjemmebesøg hos borgeren og indberette til kommunen, hvis vedkommende ser noget mistænkeligt.

Men når det er sagt, må jeg også fremhæve, at vi ikke skal være blinde for, at der desværre er nogle borgere, der modtager forhøjede ydelser til reelt enlige, selv om de ikke er berettigede til det. Det er disse situationer, som myndighederne skal have mulighed for at gribe ind over for med respekt for en række retssikkerhedsgarantier, der gives borgerne i disse sager.

Der er en række ting, der bevidst ikke er taget stilling til i L 138, f.eks. spørgsmålet om uanmeldte besøg og i hvilket omfang kommunernes myndigheds personer, der træffer afgørelser, kan gøre brug af observationer.